

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

Дипломна робота (проект)
магістра

з теми: «ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ОВОЛОДІННЯ ОСНОВНИМИ
ТЕХНІЧНИМИ ПРИЙОМАМИ ГРИ В БАСКЕТБОЛ УЧНІВ ЗАКЛАДУ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»

Виконала: студентка 2 курсу, групи ФК1-М19
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)
Лівач Оксана Василівна
Керівник: Прозар М. В., кандидат наук з фізичного
виховання та спорту, доцент
Рецензент: Боднар А. О., кандидат педагогічних наук
старший викладач

Кам'янець-Подільський – 2020 рік

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	4
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОПАНУВАННЯ ТЕХНІКОЮ ГРИ В БАСКЕТБОЛ УЧНІВ СЕРЕДНІХ КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	9
1.1 Технологія навчання, як педагогічна проблема.....	9
1.2 Баскетбол як засіб фізичного виховання	19
1.3 Загальна характеристика вікових періодів опанування технікою гри в баскетбол	24
1.4 Загальна характеристика баскетболу, як модуля у програмах з фізичної культури	27
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	40
2.1 Методи дослідження.....	40
2.2 Організація дослідження	53
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ГРИ В БАСКЕТБОЛ УЧНІВ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	55
3.1 Особливості вивчення програмного матеріалу з модуля «Баскетбол» у закладі загальної середньої освіти.....	55
3.1.1 Результати анкетного опитування вчителів фізичної культури щодо особливостей вивчення модуля «Баскетболу» у закладі ЗСО	55
3.1.2 Визначення сприятливого вікового періоду для вивчення гри в баскетбол.....	59
3.2 Формування технології концентрованого навчання гри в баскетбол ...	63
3.2.1 Передумови формування технології навчання гри в баскетбол ...	63
3.2.2 Методичні основи реалізації експериментальної технології навчання гри в баскетбол	65

3.3 Рівень володіння учнями дослідних класів навчальним матеріалом з баскетболу.....	74
ВИСНОВКИ.....	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

АТ	–	артеріальний тиск
ЗЗСО	–	заклад загальної середньої освіти
ЗЦМТ	–	загальний центр маси тіла
ЖЄЛ	–	життєва ємність легень
ІР	–	індекс Робінсона
МТ	–	маса тіла
ПР	–	проба Руф'є
ССС	–	серцево-судинна система
ЧСС	–	частота серцевих скорочень

ВСТУП

Актуальність теми. Одним із ефективних засобів фізичного виховання учнів загальної середньої освіти є спортивні ігри. Завдяки широким можливостям і доступності та всебічному впливу на всі системи організму, оздоровчому спрямуванню вони можуть широко використовуватися у процесі фізичного виховання учнів середніх класів.

Урочні заняття зі спортивних ігор при вірному їх впровадженні у процес навчання школярів комплексно впливають на покращення здоров'я, а найголовніше вирішують оздоровчі, освітні та виховні завдання у процесі фізичного виховання.

Крім вищезазначеного такі уроки носять виражений розвивальний ефект у контексті розвитку фізичних якостей, інтелектуальних здібностей та засвоєнню життєво важливих рухових умінь та навичок, вихованню волі, колективізму, товарищескості, дисциплінованості, рішучості.

Відповідно до Навчальної програми з фізичної культури для учнів 5-9 класів [57, с. 10] усі спортивні ігри поглиблено розпочинають вивчати з 5-го класу. Характерною особливістю цієї програми і основною відмінністю від попередньої є те, що вона передбачає формування в учнів десяти ключових компетентностей, а саме: спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами; спілкування іноземними мовами; математична компетентність; основні компетентності у природничих науках і технологіях; інформаційно-цифрова компетентність; уміння вчитися впродовж життя; ініціативність і підприємливість; соціальна та громадянська компетентності; обізнаність та самовираження у сфері культури; екологічна грамотність і здорове життя. Також чинна програма передбачає формування в учнів середніх класів чотирьох змістових ліній: екологічна безпека та сталий розвиток; громадянська відповідальність; здоров'я і безпека; підприємливість та фінансова грамотність.

Ще однією особливістю Навчальної програми з фізичної культури для учнів 5-9 класів є те, що вона складається із двох розділів: інваріативної складової «Теоретико-методичні знання та загальна фізична підготовка» та варіативної складової до якої включено 31 вид спорту, до спортивних ігор слід віднести: бадмінтон, баскетбол, військово-спортивні ігри, волейбол, гандбол, городки, корфбол, настільний теніс, петанк, плавання, регбі, теніс, фістбол, флорбол, футбол [57, с. 9]. Серед такого розмаїття спортивних ігор учні на початку навчального року і можливості матеріально-технічної бази закладу загальної середньої освіти взмозі обрати той вид спорту який їм до вподоби.

На жаль реалії сучасного життя не дають деяким закладам середньої освіти у повній мірі реалізувати теоретико-методичні засади Навчальної програми з фізичної культури для учнів 5-9 класів, тому у багатьох школах культивуються чотири основні спортивні гри: футбол, баскетбол, волейбол та гандбол.

Модуль «Баскетбол» розпочинають вивчати з 5-го класу і кожен навчальний рік передбачає вивчення теоретичних відомостей, вдосконалення спеціальної фізичної підготовки та оволодіння техніко-тактичною підготовкою. Наприкінці модуля «Баскетбол» наведений перелік орієнтовних навчальних нормативів для оцінювання рухових дій [57, с. 59].

Баскетбол – один з популярних і захоплюючих видів спорту. Масова зацікавленість грою у баскетбол пояснюється його загальною доступністю, емоційним характером і оздоровчою спрямованістю. Серед великої кількості засобів фізичного виховання, які застосовуються з метою гармонійного розвитку сучасної людини, одне з провідних місць займають ігри. Баскетбол увійшов в число самих поширених ігор, які використовуються як для масової фізкультурно-оздоровчої роботи, так і для досягнення високої спортивної майстерності.

Популярність баскетболу пояснюється ще й тим, що він впливає на загальну фізичну підготовку, з його допомогою вдосконалюється швидкість, сила, витривалість, гнучкість, координаційні якості, засвоюються такі важливо-необхідні якості як: біг, стрибки, тощо. Гра в баскетбол відрізняється високою

активністю потребує прояву різносторонніх фізичних якостей і рухових дій, інтелектуальних здібностей, моральних і вольових якостей. Ці особливості роблять баскетбол одним з найбільш діючих оздоровчих і виховних засобів фізичного виховання учнів середніх класів. Оздоровча цінність баскетболу виключно висока. Здійснюється вплив на функціональний стан ЦНС. Розширюються можливості і інших функціональних систем організму, особливо серцево-судинної. Під час гри відбуваються позитивні зміни в опорно-руховому апараті, виявляється висока координованість і точність рухів, в зоровому аналізаторі розширюється поле зору і покращується глибинний зір, у вестибулярному апараті підвищується ступінь його стійкості.

У літературних джерелах переважно описується основні історичні етапи становлення спортивної гри, техніка та тактика гри, охарактеризовано методику навчання рухових дій та методику навчально-тренувального процесу, організація і проведення змагань [7, с. 24; 8, с. 38; 9, с. 2-4; 10, с. 39; 11, с. 49; 12, с. 67; 13, с. 15]. Але технологія навчання гри в баскетбол учнів закладів загальної середньої освіти не була предметом окремого дослідження.

Отже, актуальність дослідження зумовлена, з одного боку, цінністю баскетболу як засобу фізичного виховання учня, а з іншого – відсутністю теоретично обґрунтованої, ефективної технології навчання гри в баскетбол учнів закладу загальної середньої освіти.

Об'єкт дослідження – уроки фізичної культури у середніх класах закладів загальної середньої освіти під час вивчення варіативного модуля «Баскетбол».

Предмет дослідження – техніка виконання прийомів гри в баскетбол учнями закладів загальної середньої освіти.

Мета дослідження – розробити науково-обґрунтовану методику концентрованого навчання учнів гри в баскетбол та експериментально перевірити її ефективність.

Завдання дослідження:

1. Теоретично дослідити та проаналізувати методичні основи педагогічної технології навчання гри в баскетбол учнів закладів загальної середньої освіти.

2. Визначити найсприятливіший вік початку занять баскетболом учнів загальноосвітньої школи та обґрунтувати технологію концентрованого навчання учнів гри в баскетбол.

3. Обґрунтувати методику опанування основними технічними прийомами гри в баскетбол.

Визначити педагогічні умови реалізації технології навчання гри в баскетбол.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення наукових та методичних джерел, фізіологічні методи; педагогічне тестування; педагогічні спостереження; опитування у вигляді анкетувань, бесід, інтерв'ю та експертних оцінок; психологічні методи; педагогічний експеримент; методи математичної статистики.

Практичне значення одержаних результатів. Отримані результати дипломної роботи магістра можуть використовуватись під час підготовки здобувачів вищої ОС «бакалавр» та «магістр» спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура), 017 Фізична культура і спорт до їх фахової діяльності.

Крім того теоретичний та експериментальний матеріал кваліфікаційної роботи може використовуватись на курсах підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури та тренерів.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дипломної роботи магістра обговорювались на звітній науковій конференції студентів, магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (м. Кам'янець-Подільський 23-24 вересня 2020 року).

Публікації. Результати дослідження за темою кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра висвітлені в одній науковій статті.

Структура та обсяг дипломної роботи магістра. Роботу викладено на 93 сторінках, з яких 85 основного тексту, вона містить 13 таблиць, 4 рисунки. Дипломна робота складається з переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків, списку 81 використаного літературного джерела.

ВИСНОВКИ

1. Аналіз фахової науково-методичної літератури дозволяє зробити висновки про те, що педагогічна технологія навчання є відображенням системи усвідомлення та вивчення навчального матеріалу предмету, теми і завдань в рамках обраної методики; реалізується внаслідок взаємодії учня і вчителя для отримання знань, умінь і навичок певного рівня; забезпечує виправлення недоліків під час організації навчального процесу та його індивідуалізацію відповідно до можливостей учнів. Правильно побудована педагогічна технологія передбачає нормування навантажень, забезпечує послідовність навчання, його контроль та корекцію, внаслідок чого помітні високі результати навчання у порівнянні з іншими педагогічними методиками.

2. Проведені нами дослідження показали, що єдиної методики раціонального нормування навантажень учнів закладів загальної середньої освіти під час вивчення змістового модуля «Баскетбол» на уроках фізичної культури поки що не існує. Відсутність цієї технології і призвели до проведення нами дослідження за цією темою.

3. Оскільки єдиного твердження стосовно сприятливого віку для початку занять баскетболом не має, то нами була розроблена система, яка передбачатиме визначення змісту, загальних і конкретизованих завдань навчання, засобів розвитку фізичних якостей; засобів необхідних для засвоєння технічних прийомів та навчального матеріалу передбаченого шкільною програмою; методів навчання і тренування; можливих помилок, шляхів їх профілактики та усунення; форм та умов реалізації завдань навчання; нормування навантаження; послідовності дій і процедур; контролю й оцінки діяльності учнів; базується на знаннях теорії і методики фізичного виховання, закономірностях і принципах організації фізичного виховання, що зрештою забезпечила бажаний результат навчання – уміння учнів грати в баскетбол.

4. Опитування вчителів фізичної культури дало можливість визначити основні проблеми та причини деградації баскетболу як виду спорту у закладах загальної середньої освіти. Основною причиною відсутності високих результатів виконання технічних прийомів учнями є те, що вивчення матеріалу з баскетболу по частинах у різних класах не забезпечує досконалого володіння прийомами баскетболу. Переходячи з класу в клас, діти забувають вивчений матеріал, і в наступному класі окремі прийоми доводиться вивчати заново, оскільки вивчивши в одному класі один чи декілька прийомів баскетболу учні їх повторюють і удосконалюють аж у наступних класах, тому між вивченням матеріалу виникають великі перерви, що призводять до забування та втрати придбаних раніше умінь. Це вимагає від вчителя знову затрачати додаткові зусилля та час для пригадування учнями вже вивченого матеріалу, а від учнів знову ж повторення вивчених прийомів із попередніх класів.

5. Провівши комплексний тест та педагогічне спостереження ми дійшли висновку, що найсприятливішим віком для вивчення технічних елементів гри в баскетбол є вік 12 років, тобто 6 клас. Аналіз показав, що 97 % учнів 2-4 класів не засвоїли техніки виконання основних елементів гри в баскетбол, лише 13 % учнів 5 класу виконали їх на високому рівні; учні 8 класу у порівнянні з 6-7 класами показали гірші результати. Тому, враховуючи такі показники, саме для учнів 6 класу розроблялась технологія навчання гри в баскетбол.

6. Успішно реалізувати технологію навчання учнів гри в баскетбол дозволяють відповідні педагогічні умови, які забезпечують позитивне мотиваційне налаштування учнів на засвоєння навчального матеріалу, усвідомлення ними потреби та необхідності у самовдосконаленні шляхом широкого використання ігрового та змагального методів; гуманізацію навчально-виховного процесу; єдність всіх сторін (теоретичної, фізичної, технічної, тактичної та ігрової) підготовки під час вивчення навчального матеріалу з баскетболу; взаємозв'язок навчального матеріалу та розділів шкільної програми; організацію системного контролю й самоконтролю.

7. Аналізуючи результати тестувань на предмет володіння школярами технікою прийомів, виявили, що хлопці КК показали кращі результати у тестуванні, ніж дівчата КК, а хлопці і дівчата ЕК мали вищі оцінки, ніж їх однолітки з КК. Хлопці ЕК переважали дівчат в техніці виконання передачі м'яча однією рукою від плеча, ведення, кидка однією рукою від плеча, а дівчата були кращими за однокласників в тестах на ловіння і передачу м'яча двома руками від грудей та кидок дома руками від грудей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адашквичене Э. И. Физическая подготовка детей 5-6 лет к занятиям в школе. Москва: Просвещение, 1980. 142 с.
2. Ареф'єв В. Г. Сучасні стандарти фізичного розвитку школярів: Посібник. Київ: Вежа, 1999. 256 с.
3. Ареф'єв В. Г., Єдинак Г. А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту). Навчальний посібник для студентів навчальних закладів II-IV рівнів акредитації. 2-е вид. перероб і доп. Кам'янець-Подільський: Абетка-Нова, 2001. 384 с.
4. Бабушкин В. З. Техніко-тактична підготовка юних баскетболістів. Київ: Здоров'я. 1976. 71 с.
5. Байкова Л. А., Гребенкина Л. К. Педагогическое мастерство и педагогические технологии: Учеб. пособ. для студ. высших пед. учеб. заведений. 3-е изд., испр. и доп. Москва: Пед.общество России, 2000. 256 с.
6. Баскетбол. Допущено в качестве учебника для спортивных факультетов институтов физ.культуры. Москва: Физкультура и спорт, 1967. 247 с.
7. Баскетбол. Методика навчання, правила змагань, організація і механіка суддівства: навч. посібник. Вінниця, 2001. 192 с.
8. Баскетбол. Учебник для физ. институтов. Изд 2-е. перераб. Под ред. Н. В. Семашко. Москва: Физкультура и спорт, 1976. 264 с.
9. Баскетбол: Методичні вказівки. Укр. Т. І. Лясота. Чернівці: Рута, 2000. 31 с.
10. Баскетбол: Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву та шкіл спортивної майстерності (навчально-тренувальні групи та групи спортивного удосконалення). Програму підготували: Л. Ю. Поплавський, В. Г.Окіпняк. Київ, 1999. 128 с.

11. Баскетбол: навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл (групи початкової підготовки 1-го та 2-го років навчання). Програму підготували А. Д. Леонов; А. І. Вальтін. Київ, 1999. 114 с.
12. Баскетбол: Навчально-методичний посібник. Укл.: В. С. Банар, В. О. Мужичок. Чернівці, 2001. 103 с.
13. Баскетбол: Учебник для ин-тов физ. культ. Под ред. Ю. М. Портнова. Изд. 3-е пераб. Москва: Физкультура и спорт, 1988. 288 с.
14. Бейба Л. Баскетбол в дитячих садочках та початкових класах школи. Дрогобич: КОЛО, 2003. 22 с.
15. Беспалько В. П. Слагаемые педагогических технологий. Москва: Педагогика, 1989. 192 с.
16. Бех І. Д. Педагогіка успіху: виховні втрати та їх подолання. Педагогіка і психологія. 2004. № 4. С. 4-15.
17. Бондар С. Педагогічна технологія: становлення, термінологія, сутність, структура. Школа першого ступеня: теорія і практика. Переяслав-Хмельницький. 2002. Вип. 2. С. 5-14.
18. Буйлин Ю. Ф., Портных Ю. И. Мини-баскетбол в школе. Пособие для учителей. Москва: Просвещение, 1976. 111 с.
19. Буркова Л. Технології в освіті. Рідна школа. 2001. № 2. С. 18-20.
20. Вальтин А. И. Проблемы современного баскетбола. Київ, 2003. 150 с.
21. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.). Уклад. і головний ред. В. Т. Бусел. Київ, Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
22. Виленский М. Я., Соловьев Г. М. Основные сущностные характеристики педагогической технологии формирования физической культуры личности. Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. 2001. № 3. С. 2-7.
23. Віндюк А.В. Основи технології самостійних занять фізичними вправами учнів молодших класів: дис... канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.02. Гуманітарний ун-т «Запорізький ін-т держ. та муніципального управління». Запоріжжя, 2002. 193 с.

24. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Цент навчальної літератури, 2003. 316 с.
25. Вовчанська В. В. Баскетбол у фізичному вихованні школярів. Тернопіль, 2004. 53 с.
26. Вольчинський А.Я. Педагогічні умови застосування українських народних рухливих ігор у фізичному вихованні дітей 5-6 років: дис... канд. наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.02. Луцьк, 1998. 169 с.
27. Воробьева Е. В., Григорьев А. А. Технология проектов – инновационное направление в подготовке специалистов среднего звена. Теория и практика физ. культуры. 2003. № 9. С. 6-7.
28. Губарева Е.С. Развитие педагогической технологии в оздоровительных видах гимнастики: дисс...канд. наук по физ. воспитанию и спорту: 24. 00. 02. Нац. ун-т физ. воспит. и спорта Украины. Киев, 2001. 212 с.
29. Гузеев В. В. Пед. техника в контексте образовательной технологии. Москва: Народное образование, 2001. 128 с.
30. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України. За ред. М. Д. Зубалія. Київ, 1997. 36 с.
31. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник для студентів вузів. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
32. Духовный Л. Ф. Критерии оценивания учебных достижений учащихся по предмету «физическая культура и здоровье». Теория і практика фізичного виховання. 2003. № 1. С. 126-143.
33. Жилюк В. Підвищення рівня фізичної підготовленості школярів молодших класів в умовах уроку фізичного виховання за допомогою використання комплексів українських народних ігор. Молода спортивна наука України: зб. наук. статей аспірантів в галузі фізичної культури та спорту. Львів: ЛДІФК, 2001. Випуск 5. Том I. С. 209-211.
34. Забора А. В. Елементи технології професійної підготовки вчителя фізичної культури. Молода спортивна наука України: зб. наук. праць з галузі

фізичної культури і спорту. Вип. 6: у 2-х томах. Львів: Панорама, 2002. Т. 2. С. 531-533.

35. I Спортивний конгрес України. Київ: 2004. 112 с.

36. Каратаева Д. А. Комплексное использование средств срочной информации как перспективный подход к оптимизации процесса совершенствования техники спринтерского бега (на примере 400м). Теорія і практика фізичного виховання. 2003. № 1. С. 93-99.

37. Кашлев С. С. Современные технологии педагогического процесса: Пособие для педагогов. Минск: Выш. шк., 2002. 95 с.

38. Кіяшко О.О. Інноваційні педагогічні технології підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації. Автореф. дис. ... канд. пед. наук. Луганськ, 2001. 20 с.

39. Колос В. М. Баскетбол: теория, практика. Минск: Полюмя, 1988. 167 с.

40. Колоскова Н. А. Застосування елементів баскетболу в системі фізичного виховання дітей 5-6 років. Матеріали Всеукр. наук. конференції присвяченої процесу фізичного виховання в системі освіти. Київ Тернопіль. 1997. С. 44-45.

41. Комплексна програма з фізичного виховання учнів 1-11 класів загальноосвітньої школи. Київ: Радянська школа. 1988. 60 с.

42. Комплексна програма з фізичної культури для учнів загальноосвітніх шкіл південного регіону України. Авт. укл. Сергієнко Л. П. Херсон: Наддніпрянська правда, 1997. 118 с.

43. Комплексні програми середньої загальноосвітньої школи. Фізична культура 1-11 кл. Київ: Освіта, 1993. 72 с.

44. Кондрацька Л.А. Теорія і технологія культурологічної підготовки майбутніх учителів художньо-естетичних спеціальностей. Дис... докт. пед. наук. 13.00.04. Київ, 2004. 416 с.

45. Корольчук М. С. Психофізіологія діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. 2е вид. випр. та доп. Київ: Єльга, Ніка-центр, 2004. 400 с.

46. Кругляк О. Рухливі ігри та естафети в школі. Посібник для вчителя. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 80 с.
47. «Круглый стол» журнала «Теория и практика физической культуры»: современные проблемы педагогики на рубеже XXI века. Теория и практика физической культуры. 2000. № 2. С. 24-28.
48. Круцевич Т. Ю. Теория и методика физического воспитания: учебник для высших учебных заведений физического воспитания и спорта. У 2-ох томах. Том 1. Киев: Олимпийская литература. 2003. 424 с.
49. Круцевич Т. Ю. Теория и методика физического воспитания: Учебник для высших учебных заведений физического воспитания и спорта. У 2-ох томах. Том 2. Киев: Олимпийская литература. 2003. 392 с.
50. Кузьменко В. Ю. Виховання в учнів 8-9 класів здорового способу життя: дис...канд. пед. наук. Київ, 2003. 226 с.
51. Линдеберг Ф. Баскетбол: Игра и обучение. Москва: Физкультура и спорт, 1971. 278 с.
52. Макаренко А. С. Педагогічна поема. Київ: Молодь, 1969. 560 с.
53. Методи функціональних досліджень у фізичній реабілітації та спортивній медицині. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. Мурза В. П., Філіппов М. М. Київ: університет "Україна", 2001 90 с.
54. Минасяж Ж. А. Эффективные средства и методы обучения баскетболу детей младшего школьного возраста. автор. дис... канд. пед наук: 13.00.04 ВНИИФК. Москва, 1986. 25 с.
55. Митова Е. А. Методика усовершенствования технической подготовки баскетболистов при переходе в команду высокого класса. Теорія і практика фізичного виховання. 2003. № 1. С. 58-67.
56. Морфологічні особливості розвитку учнів різних вікових груп як передумова диференційованого підходу у процесі навчання технічних прийомів баскетболу. Р.В. Чопик. Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. 2003. № 2. С. 20-26.

57. Навчальна програма з фізичної культури для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Підгот. Т. Ю. Круцевич. Київ. 2017. 427 с.
58. Нісимчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Просвіта, 2000. 368 с.
59. Новітні медико-педагогічні технології зміцнення та збереження здоров'я учнівської молоді: навч.-метод. посіб. для учителів фіз. культури. Львів: Українські технології, 2003. 148 с.
60. Олияр В. И., Быков В. С. Теоретико-методологические основы актуализации физ. самовоспитания учащихся. Теория и практика физической культуры. 2002. № 1. С. 11-15.
61. Олійник О. Про трактування поняття "педагогічна технологія". Рідна школа. 2004. № 2. С. 16-19.
62. Основи здоров'я і фізична культура. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (1-11кл). Київ: Початкова школа. 2001. 112 с.
63. Основы подготовки юных баскетболистов. Учеб. пособие под ред. Е. П. Волкова, Аль Хатиб Ахмада. Харьков ГИФК: Парус, 2000. 130 с.
64. Падалка О. С., Нісимчук А. С., Смолюк І. О., Шпак О. Т. Педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Укр. енциклоп. ім. М. П. Бажана, 1995. 253 с.
65. Паламарчук В. Ф. Як виростити інтелектуала. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2000. 152 с.
66. Педагогика: Учебное пособие для студентов педагогических учебных заведений. В. А. Слостенин, И. Ф. Исаев, А. И. Мищенко, Е. Н. Шиянов. 4-е изд. Москва: Школьная пресса, 2002. 512 с.
67. Педагогические технологии: Учебн. пособие для студентов пед. спец. Под общ. ред. В. С. Кукушина. Серия «Педагогическое образование». Ростов на Дону: Март, 2002. 320 с.
68. Петерсон Т. Я. Мини-баскетбол. Москва: Физическая культура и спорт, 1973. 72 с.

69. Підласий І., Підласий А. Педагогічні інновації. Рідна школа. 1998. № 12. С. 3-18.
70. Платонов В. Н., Сахновський К. П. Подготовка юного спортсмена. Киев: Рад. шк., 1988. 288 с.
71. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з фізичної культури (1-11кл). Київ: Перун, 1998. 64 с.
72. Работин И. В. Инновационный компонент педагогической деятельности учителя физической культуры. Теория и практика физической культуры. 2001. № 2. С. 17-22.
73. Сарапкин А. Л. Эффективность применения различных методических подходов в обучении техники баскетбола детей 8-11 лет на этапе начальной спортивной подготовки. Физическое воспитание студентов творческих специальностей. 2003. № 7. С. 48-53.
74. Селевко Г. К. Технологии педагогических советов. Научн.-практ. Журнал для шк. технолога (завуча). Москва, 1998. 56 с.
75. Селуянов В. Н. Научные и методические основы разработки инновационных спортивных педагогических технологий. Теория и практика физ. культуры. 2003. № 5. С. 9-12.
76. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів. Київ: Олімпійська література, 2001. 440 с.
77. Сидорова В. В. Технология составления композиции вольных упражнений. Теорія і практика фізичного виховання. 2003. № 1. С. 9-16.
78. Сисоева С. О. Педагогічні технології: проблеми, пошуки, перспективні впровадження. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2002. № 6. С. 15-27.
79. Сікорський П. Принципи кредитно-модульної технології навчання. Вища школа. Київ: 2004. № 4. С. 69-76.
80. Совершенствование физического воспитания как здорового образа жизни учащихся. Харитонов В. И., Ким В. В., Ненашева А. В., Личачина С. А. Теория и практика физической культуры. 2002. № 1. С. 19-23.

81. Соловьев Г. М. Некоторые аспекты технологической модели подготовки специалистов по физической культуре в системе дополнительного профессионального образования в вузе. Соловьев Г. М., Горбатов В. Ф. Теория и практика физ. культуры. 2002. № 9. С. 41-42.

81. Спортивные и подвижные игры: Учебник для средних спец. учебн. заведений физ. культуры. изд. 3-е перераб., доп. Под ред Ю.И.Портных. Москва: Физкультура и спорт, 1984. 344 с.

82. Спортивные игры: техника, тактика обучения: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений. Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин, А. В. Лексаков. Под ред. Ю.Д.Железняка, Ю.М.Портнова. Москва: Академия, 2001. 520 с.

83. Теория и методика физической культуры: учебник. Под ред. проф. Ю. Ф. Курашина. Москва: Советский спорт, 2003. 464 с.

84. Черноштан А.Г. Професійні підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання на основі модульно-рейтингової технології навчання: дис...канд. пед. наук: 13.00.04. Луганський державний пед. університет ім. Т. Шевченка. Луганськ, 2002. 264 с.

85. Шварц В. Б., Хрущев С. В. Медико-биологические аспекты спортивной ориентации и отбора. Москва: Физкультура и спорт, 1984. 151 с.

86. Шиян Н. І. Особливості технології модульно-рейтингового навчання в загальноосвітній школі. ПостМетодика. Ідеї Вернадського в Освітньому просторі регіону. 2001. № 5-6 (37-38). С. 141-146.

87. Шиян Н.І. Технологія модульно-рейтингового навчання у вищій пед. школі: дис...канд. пед. наук: 13.00.01. Полтава, 1998. 188 с.

88. Skinner B. F. The technology of Teaching. New York, 1968. 211 p.